

ROLUL FINANCIAR AL VENITURILOR PERCEPUTE DE SERVICIUL VAMAL DIN REPUBLICA MOLDOVA

THE FINANCIAL ROLE OF THE REVENUES COLLECTED BY THE CUSTOMS SERVICE FROM THE REPUBLIC OF MOLDOVA

CEBANU Svetlana, studentă, Specialitatea: FB,

Academia de Studii Economice a Moldovei

Republica Moldova, Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61

e-mail autor: svetlanacebanu4@gmail.com

Abstract. *The revenues collected by the Customs Service of the Republic of Moldova belong to the category of indirect taxes and contribute significantly to the procurement of the necessary budget revenues. In this regard, the research aims to analyze the role of customs duties in the process of accumulating state budget revenues. Therefore, the financial role of the revenues collected by the Customs Service is freely perceivable, namely by the fact that these revenues contribute to an extent of more than 50% to the generation of State Budget resources.*

Keywords: *indirect taxes, revenue, customs duties, excise taxes, financial role, value added tax, state budget.*

JEL CLASSIFICATION: H2, F13, H6

INTRODUCERE

Unul dintre cele mai importante roluri ale impozitelor indirecte este cel financiar, care presupune că acestea reprezintă considerabile surse de venit pentru bugetul de stat. Veniturile percepute de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, fac parte din categoria impozitelor indirecte și contribuie într-o măsură extrem de semnificativă la procurarea necesarului de venituri bugetare. În acest sens, cercetarea are drept scop analiza rolului impozitelor vamale în procesul de acumulare a veniturilor bugetului de stat. Astfel, au fost stabilite următoarele obiective: abordarea teoretică a veniturilor vamale; analiza evoluției structurii veniturilor vamale; analiza ponderii veniturilor vamale în totalul veniturilor bugetului de stat.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

În scopul elaborării cercetării, au fost utilizate ca bază informațională, lucrări din literatura de specialitate, acte normative, rapoarte și statistici publicate de către Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal al Republicii Moldova.

În procesul de cercetare, am utilizat deducția, pornind de la informația teoretică, privind veniturile vamale, componentele și evoluția acestora, trecând ulterior la analiza practică a rolului financiar pe care îl au veniturile percepute de organele vamale asupra bugetului de stat, pe parcursul unei perioade determinate de timp.

Serviciul Vamal din Republica Moldova este responsabil de reglementarea comerțului exterior al țării și deține și un rol important în generarea veniturilor pentru bugetul de stat. Acesta este responsabil pentru colectarea taxelor și impozitelor de import, export și tranzit. În scopul asigurării veniturilor la bugetul de stat, în momentul trecerii mărfurilor peste frontiera vamală, și în alte situații prevăzute de legislație, autoritățile vamale încasează următoarele taxe și impozite: taxa vamală, taxa pentru proceduri vamale, accize, TVA și alte plăți. În tabelul de mai jos, este prezentată evoluția veniturilor încasate de către Serviciul Vamal, atât pe componente cât și în valoare totală, pentru ultimii șase ani.

Tabelul 1. Evoluția veniturilor percepute de către Serviciul Vamal în perioada 2017-2022
mil. lei

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Taxe vamale	1068,1	1110	1197,1	1191,5	1539,1	1890,8
Taxa pentru proceduri vamale	458	487,3	525,8	489,4	635,9	751,9
Accize	5585,8	5407,2	5693,2	5909,8	6731,5	7144,7
TVA	13226,2	14364,7	15454,4	14914,2	19614,6	24058,5
Alte plăți	34,5	41,1	26,2	22	32,7	33,4
Total Venituri Vamale	20372,6	21410,3	22896,7	22526,9	28553,8	33879,3

Sursa: Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Informația privind perceperea Drepturilor de Import-Export pentru anii 1998-2022. Disponibil: <https://customs.gov.md/ro/articles/date-statistice> (accesat 28.03.2023)

Analizând **Tabelul 1**, putem observa că în perioada 2017-2022, veniturile colectate de către organele vamale au fost într-o continuă creștere, excepție făcând anul 2020, în care din cauza apariției pandemiei COVID-19, relațiile comerciale externe au încetinit, importurile scăzând considerabil și respectiv și veniturile vamale au înregistrat o scădere de 369,8 mil. lei.

Pentru a observa mai detaliat evoluția structurii veniturilor percepute de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, am elaborat Figura 1.

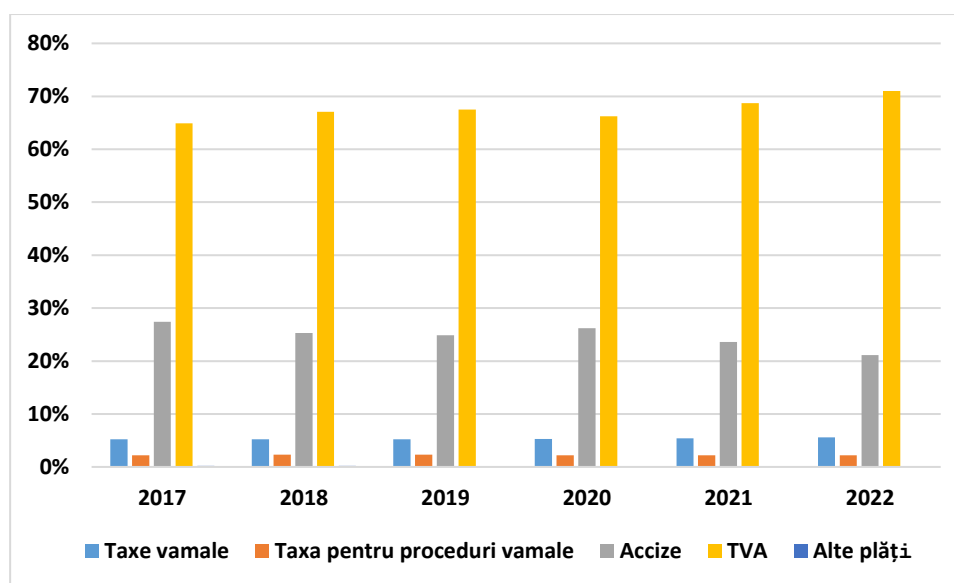

Figura 1. Evoluția structurii veniturilor vamale în perioada 2017-2022

Sursa: Elaborat de autor în baza Tabelului 1

În baza figurii de mai sus, putem deduce că Taxa pe Valoarea Adăugată percepută la importul mărfurilor, deține ponderea cea mai importantă în totalul veniturilor vamale. Astfel pe parcursul perioadei analizate, ponderea acestei taxe a oscilat între 65-71% , atingând punctul de maxim de 71% în anul 2022. Accizele, contribuie în mediu cu 25% la acumularea veniturilor vamale. Ponderea acestora, cunoaște o tendință descendentă, scăzând de la 27% în 2017 la 21% în 2022. În ceea ce privește taxele vamale, pe parcursul perioadei analizate acestea au înregistrat ponderi constante de 5%, iar taxele pentru proceduri vamale contribuie la totalul veniturilor încasate de organele vamale într-o măsură de 2%. Pe lângă taxele menționate, mai sunt înregistrate și alte plăți reglementate de Codul Vamal, însă rolul acestora este practic neînsemnat, ponderea lor fiind de maxim 0,2% în perioada 2017-2022.

Pentru a determina rolul financiar al veniturilor percepute de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, vom calcula în ce măsură veniturile vamale contribuie la formarea veniturilor Bugetului de Stat.

Tabelul 2. Evoluția veniturilor percepute de către Serviciul Vamal în perioada 2017-2022
mil. lei

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Veniturile vamale	20372,6	21410,3	22896,7	22526,9	28553,8	33879,3
Veniturile Bugetului de Stat	33947,6	36410,4	39967,9	38505,7	49383,8	59248
Pondere veniturilor vamale în veniturile Bugetului de Stat	60%	58,8%	57,3%	58,5%	57,8%	57,2%

Sursa: Elaborat de autor în baza "Informația privind perceperea Drepturilor de Import-Export pentru anii 1998-2022".
Disponibil: <https://customs.gov.md/ro/articles/date-statistice> (accesat 28.03.2023)

Pe parcursul perioadei analizate, atât veniturile vamale cât și resursele Bugetului de Stat sunt într-o continuă creștere, însă aceste majorări sunt neproporționale, fapt cauzat de creșterea într-un ritm mai rapid a veniturilor bugetare. Acest fenomen, creează impresia de descreștere a veniturilor vamale, ca pondere în totalul veniturilor Bugetului de Stat. În Figura 2, este prezentată evoluția ponderii încasărilor vamale în totalul veniturilor bugetare.

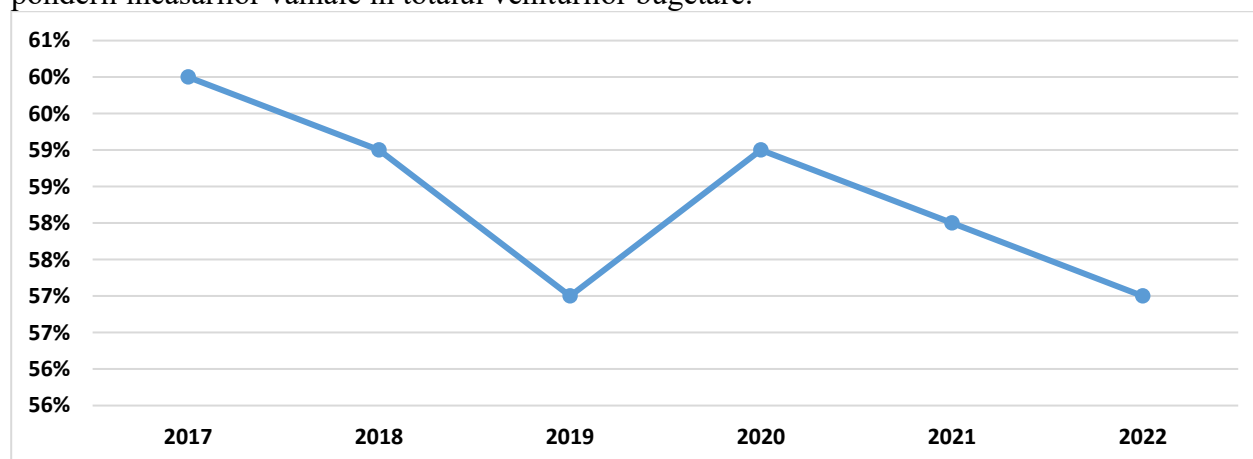

Figura 2. Evoluția ponderii Veniturilor Vamale în veniturile Bugetului de Stat în perioada 2017-2022

Sursa: Elaborat de autor în baza Tabelului 2

În perioada 2017-2022, veniturile vamale înregistrează o tendință descrescătoare ca pondere în totalul veniturilor Bugetului de Stat, excepție fiind anul 2020 în care aceasta a cunoscut o creștere de 1,2% comparativ cu anul precedent. Deși au loc scăderi, acestea nu sunt prea semnificative, deoarece în perioada analizată impozitele vamale au contribuit cu o pondere situată între 57-60%, la totalul veniturilor bugetare. Aceste date destul de mari, denotă dependența extrem de mare a veniturilor bugetului de stat, față de rezultatele activității economice externe. Această situație poate fi justificată prin faptul că economia Republicii Moldova, are o structură care nu permite o altă proporție a acumulărilor la buget, din cauza că sectorul productiv nu satisface cererea internă. Prin urmare, este necesar importul cantităților mari de produse, iar acest lucru se reflectă în faptul că veniturile vamale sunt cel mai important element în structura veniturilor bugetare.

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

În perioada analizată, veniturile percepute de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, au contribuit cu peste 57% în cadrul veniturilor Bugetului de Stat, iar acest fapt ne demonstrează că aceste venituri sunt principalele surse de acumulare a resurselor bugetare, destinate acoperirii cheltuielilor publice. Din totalul veniturilor vamale, cea mai importantă contribuție o are Taxa pe Valoarea Adăugată, care a deținut o pondere situată în intervalul 65-71%, urmată de Accize care a înregistrat o tendință descendentă ca pondere din total, însă contribuind în toți anii cu peste 21%. Prin urmare, rolul financiar al veniturilor încasate de Serviciul Vamal este liber de sesizat anume prin faptul că aceste venituri contribuie în cea mai mare măsură la acumularea resurselor la Bugetul Statului.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. HÎNCU R., CHICU N., KUZMINA O., COVALI R., DANDARA M., BĂCIOI L. *Metode și tehnici fiscale*, Chișinău: ASEM, 2005
2. Informația privind perceperea drepturilor de import-export pentru anii 1998-2020 . Disponibil: <http://www.customs.gov.md> (accesat 28.03.2022)
3. Rapoarte privind executarea Bugetului de Stat pentru anii 2017-2022. Disponibil: <https://www.mf.gov.md/ro> (accesat 28.03.2022)

Coordonator științific: BERGHE Nadejda, , dr., conf. univ.
Academia de Studii Economice a Moldovei
Republica Moldova, Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
e-mail: berghe.nadejda@ase.md